

UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
ODSJEK: KOMUNIKOLOGIJA

Esej iz predmeta Medijska kultura

Tema: Razvoj džudo sporta u BiH nakon rata

Student:

Aleksandra Samardžić

prof. dr.

Fahira Fejzić- Čengić

broj indeksa: 1060 III-K

Sarajevo, Maj 2021.godine

SAŽETAK

Džudo sport u Bosni i Hercegovini je najtrofejniji sport ikada, što se malo zna. Preko 20 evropskih, 10 svjetskih, 2 olimpijske medalje za mlade, ogroman broj balkanskih prvaka, su rezultati kojima se ovaj savez može pohvaliti. Pored gigantskih uspjeha koje naši takmičari postižu na strunjači, naš savez se pokazao i kao fenomenalan organizator najvećih sportskih takmičenja. Organizovano je 10 evropskih prvenstava, 1 svjetsko prvenstvo i svake godine smo domaćini seniorskom i juniorskom evropskom kupu koji se boduju sa evropsku i svjetsku rang listu. Međutim, bitna stvar i popriličan problem našem savezu stvaraju finansije. Nepostojanje sistema finansiranja sporta u našoj državi je prepreka s kojim se svi mi, svih ovih godina borimo. Neophodno je mladim sportistima omogućiti dobre uslove za trening, ali i pogodnosti i razumijevanje u školama i fakultetima koje pohađaju.

Ključne riječi: sport, džudo, rezultati, medalje, financije, takmičenja, uspjeh

SUMMARY

Judo sport in Bosnia and Herzegovina is the most successful sport ever, which is little known. More than 20 european, 10 world, 2 youth olympic medals, huge amount of Balkan champions, are the results that this federation can brag about. Besides gigant success that our competitors are achieving on judo mat, our federation proved to be an amazing organizer of the biggest competitons in this sport. They have organized 10 European championships, 1 World championship and every year we are hosts to senior and junior european cup where competitors can collect points for world and european ranking lists. However, important thing and quite problem in our federation are finances. Non-existence of financing system in our country is an obstacle that all of us all this years struggle with. It is necessary to provide good training conditions to our young athletes, but also to provide some benefits and understanding at their schools and universities.

Key words: sport, judo, results, medals, finances, competitions, success

UVOD

Vještine borenja, koje su uslovile nastanak džudoa potiču iz davne prošlosti Dalekog Istoka. Osnivač ove borilačke vještine je Jigoro Kano. On je bio dječak sitne građe i u mnogim sportovima nije mogao parirati dosta jačim i krupnijim suparnicima. Tako je došao na ideju da osnuje borilačku vještinu u kojoj će tehnika nadvladati snagu i u kojoj će slabiji moći da pobijedi jačeg. Jedan od osnovnih principa džudoa jeste iskoristiti protivnikovu snagu protiv njega samoga. Jedna od osnovnih krilatica ovoga sporta glasi: „Popusti da bi pobijedio.“

Prvi dio ovoga rada će govoriti o velikim imenima i velikim rezultatima koji su ovom sportu napravljeni u poslijeratnom periodu u našoj državi. Dio rada ću posvetiti i ružnijoj strani ove medalje, lošim uslovima za rad i izostanku podrške nadležnih onima koji su je i više nego zaslužili.

PRVI REZULTATI

U poslijeratnom periodu u našoj državi bilo je jako teško voditi normalan život i svakodnevne aktivnosti, a naročito je bilo teško baviti se vrhunskim sportskim stvaralaštvom. Međutim, ni za vrijeme rata, kao ni u prvim godinama nakon što je završen, treneri i takmičari našeg judo saveza nisu propuštali niti trening, niti takmičenje na koje je bilo moguće otići. Centar dešavanja, najjači klub i najbolji rezultati su dolazili iz sarajevskog judo kluba „Bosna“.

„Bosna“ je i za vrijeme Jugoslavije važila za jedan od najjačih klubova na području tadašnje države. Uz nekoliko titula seniorskog prvaka države, te uz velike rezultate kako na domaćoj tako i na međunarodnoj sceni, ovaj klub je spadao u sami državni vrh.

Rad, red i disciplina su se zadržali u redovima ovoga kluba, pa je samo godinu dana nakon završetka rata ostvaren jedan od, i dan danas, najvećih rezultata, ne samo džudoa, nego i sporta uopšteno u Bosni i Hercegovini. Tadašnji reprezentativac BiH Davor Vlaškovac, osvojio je veliku bronzanu medalju na evropskom prvenstvu 1995. godine u Birmingemu. Vlaškovca je na tom takmičenju, kao i kroz cijelu karijeru, predvodio najtrofejniji trener u istoriji BiH, Branislav Crnogorac.

Prof. dr. Branislav Crnogorac

Davor Vlaškovac

To je bio prvi veliki međunarodni rezultat za našu državu. Nakon toga, zainteresovanost za džudo sport u našoj državi značajno raste, te se pojavljuje veliki broj djece i omladine koja su predstavljala veliki potencijal za rezultate svjetskih razmjera.

Prva djevojka koja se ozbiljno posvetila džudou i koja je krčila put svima nama koji smo došli nakon, jeste Arijana Jaha. Arijana, koja je trenutno generalni sekretar judo saveza Bosne i

Hercegovine, prva je i učesnica Olimpijskih Igara ispred našeg nacionalnog judo saveza. Predstavljala je našu državu u Sidneju 2000. godine. Bila je višetruka državna i balkanska prvakinja i definitivno neko ko je pokazao da i djevojke mogu biti podjednako uspješne, samo ukoliko im se pruži prilika i ulaže u njih. Danas je Arijana alfa i omega JSBiH, vodi treninge u svom matičnom klubu „Bosna“, generalni je sekretar JSBiH i veliki oslonac svakom takmičaru u klubu i savezu.

Arijana Jaha

NAJUSPJEŠNIJA IMENA

Veliko, možda i najveće, ime džudoa u BiH jeste trostruki olimpijac i prvak Evrope, Amel Mekić. Mekić je takođe, karijeru započeo u ratno vrijeme. Loši uslovi i skoro nikakva ulaganja u naš sport, nisu ga omeli da ostvari rezultate kojih se ne bi postidjele velike sportske nacije poput Rusije i Brazila. Prvi put nastupa na Olimpijskim Igrama 2004.godine u Atini. Zapaženim nastupom je skrenuo pažnju na sebe i pokazao da može daleko dogurati. U narednim godima je to samo potvrđivao. Mnogo osvojenih medalja sa evropskih i svjetskih kupova su samo nagovještavale da će jednoga dana doći i kruna karijere, neka velika i jako značajna medalja.

To se desilo u Istanbulu 2011.godine, kada je postao prvi sportista ikada iz BiH koji je osvoji titulu prvaka Evrope. Težinu i značaj tog rezultata teško je riječima dočarati. Iz uslova u kakvim su tada radili Amel i njegov tim, uopšte parirati i biti konkurentan velikim evropskim

džudo silama na tako jakom takmičenju, ogroman je uspjeh, a izaći iz svake borbe kao pobjednik i na kraju prvak Evrope gotovo da zvuči kao bajka.

Nakon ovog istorijskog uspjeha, Amel je imao još nekoliko zapaženih nastupa na svjetskim prvnstvima i Mediteranskim Igrama, ali evropska titula ostaje kao najveći uspjeh jednog od najboljih sportista koje je naša država ikada imala. Amel se povukao iz aktivnog treniranja i takmičenja 2013.godine, a trenutno uspješno vodi svoj džudo klub i akademiju „Student“. Uz Amela, značajna imena i njegove kolege iz ovog perioda su Ibro Miladin i braca Lukač, višestruki državni i balkanski prvaci.

Jedno od imena koje će sigurno ostati upisano u istoriji BiH sporta jeste Larisa Cerić. Larisa je već kao juniorka 2009.godine postala prvakinja svijeta na svjetskom prvenstvu održanom u Parizu i tu već nagovijestila velike rezultate koje će u kasnijim godinama i napraviti.

Od njenih rezultata, najbitnije je istaći 4 odličja sa seniorskih prvenstava Evrope, kao i dvije medalje sa prvenstava svijeta u istom uzrastu. Učešće je uzela na olimpijskim igrama u Riu 2016.godine. Više puta je proglašavana za najbolju sportistkinju države. Trenutno trenira u džudo klubu „Bosna“ i priprema se za svoje druge olimpijske igre, ovoga ljeta u Tokiu.

Nakon trofejnih takmičara koje sam već pomenula, došla je jedna jako uspješna i talentovana generacija mladih džudista, od kojih je većina i dan danas aktivna i nastupa na velikim međunarodnim takmičenjima u čijem sam sastavu i ja sama.

Moje kolege, drugovi, trening partneri i ja smo se probijali na evropskoj i svjetskoj sceni od 2012.godine. Od svojih rezultata bih izdvojila 12 evropskih medalja u uzrastima kadeta, juniora i seniora do 23 godine. Postala sam juniorska viceprvakinja svijeta u Zagrebu 2017.godine, a nositeljica sam i olimpijske medalje sa olimpijskih igara za mlade iz Nandžinga, Kina 2014.godine. Posebno draga medalja mi je zlatna medalja sa univerzitetskog prvenstva Evrope (Coimbra, Portugal 2017.), gdje sam predstavljala svoj Univerzitet u Sarajevu i Fakultet Političkih Nauka. Trenutno se borim za ostvarenje norme za Olimpijske Igre koje će se održati ovoga ljeta u Tokiu.

Pored mene u ovoj generaciju su stasala imena poput Haruna Sadikovića, Petra Zadra, Tonija Miletića, moja sestra, Anđela Samardžić. Svi navedeni su višestruki prvaci države, Balkana, nosioci brojnih medalja sa evropskih kupova i zvaničnih evropskih i svjetskih prvenstava.

PROBLEMI I POTEŠKOĆE

U suštini, džudo sport, ali i sport uopšte u nasoj državi svoju budućnost treba da vidi upravo u gore navedenim imenima. Svaki od navedenih rezultata, a bilo ih je mnogo, vrhunskih i vrijednih pažnje, došao je isključivo iz velike želje, rada, truda, zalaganja i odricanja samih sportista. Jako malo podrške mlade sportske nade dobijaju od nadležnih institucija i svoje okoline. Lično, smatram to najvećim problemom kada je u pitanju prelazak iz mladjih uzrasta u ozbiljnu seniorsku konkurenciju. Taj prelomni period gdje sportista treba da ima 100% fokusa na sport i trening, je jako značajan, a nama to nije omogućeno. Finansiranje putovanja, takmičenja i priprema, kao i stipendija koje su neophodne sportistima, kod nas je na jako lošem nivou. Iz tog razloga veliki broj mladih i talentovanih ljudi izlazi iz sporta, jer treba zaraditi za život i steći određenu finansijsku stabilnost, kao i kvaliteteno obrazovanje. Jako je teško iskombinovati brojna putovanja i položene ispite na fakultetu. Stava sam da se u nasoj državi odnos prema sportistima-studentima značajno treba promijeniti. Pod tim ne smatram da im se trebaju davati ocjene bez zasluge, ali svakao da zaslužuju olakšice u vidu pomjeranja ispita ukoliko nisu u mogućnosti pristupiti istom zbog sportskih obaveza, kao i pravdanje izostanka.

Biti vrhunski sportista u uslovima kakve nama naša država pruža jako je teško. Pored brojne konkurencije, velikog zalaganja na treninzima i velike žrtve u privatnom životu, naši sportisti osjećaju pritisak i sa strana sa kojih to ne bi trebalo da se dešava.

Na primjer, neka moja protivnica iz Njemacke ili Italije, kada dodje na takmičenje na svom umu i u svojoj glavi ima samo svoj nastup, a za sve ostalo će se neko drugi pobrinuti. Kod nas je situacija drugačija. Ja sam često znala sama putovati, bez trenera, bez fizioterapeuta ili doktora i pored svog primarnog zadatka, bivala sam okupirana stvarima koje ni u kom slučaju ne bi trebale da zamaraju vrhunskog sportistu. Mišljenja sam da i nisu potrebna neka ogromna sredstva i novac da se sve to posloži onako kako bi trebalo biti. Potrebno je samo

malo više razumjevanja od strane vlasti i ljudi koji donose odluke vezane za finansiranje sporta. Treba napraviti sistem prema kome će se rangirati sportisti i gdje će prioritet imati oni koji prave vrhunske sportske rezultate i imaju najveće šanse da Bosnu i Hercegovinu predstavljaju na najbolji mogući način i da donesu velike rezultate i velike medalje.

Jako je razočaravajuće i tužno to da naša država nema niti jednu olimpijsku medalju do sada. Svakako da nije za očekivati da se mi poredimo sa velikim svjetskim sportskim silama, ali bismo svakako trebali biti rame uz rame makar sa državama iz regiona. Nažalost, mi smo daleko ispod po uspješnosti od Srbije ili Hrvatske, a to je poražavajuće i frustrirajuće, jer znam da smo bar jednako talentovani i vrijedni kao oni.

Ostaje pitanje zašto su oni toliko ispred nas? Apsolutno smatram da je razlog upravo ono što sam već navela, dobar sistem rada i finansiranja sportista. Moje kolege iz susjednih država imaju mnogo veću podršku institucija, bolja primanja i više razumjevanja na obrazovnim ili radnim mjestima i smatram da je to razlog zašto oni postižu veće uspjehe nego mi. U našoj državi ne postoji ministarstvo sporta na nivou države, što dodatno komplikuje sistem finansiranja. Za finansiranje sporta u Bosni i Hercegovini su zaduženi kantoni.

Kada je u pitanju finansiranje našeg, judo, saveza, moglo bi se reći da smo mi možda i najbolje prošli od svih „malih“ sportova u BiH. Svakako, to ima veze i sa tim da postizemo ubjedljivo najbolje rezultate od svih sportova.

Otkako sam ja u reprezentaciji, znam da naš savez ima jako uspješnu saradnju sa kantonalnim ministarstvom kulture i sporta. To su jedina vrata naših institucija koja su uvijek bila otvorena meni, mojim kolegama i trenerima. To je sve isključivo zahvaljujući razumjevanju i podršci ljudi koji su bili i trenutno su na čelu Ministarstva kulture i sporta Kantona Sarajevo. Najbolja saradnja i najviše razumjevanja je bilo za vrijeme mandata gospodina Ivica Šarića i gospodina Mirvada Kurića.

ZAKLJUČAK

Za kraj ovog izlaganja, osvrnula bih se na čovjeka koji je već dugi niz godina na čelu našeg saveza i zahvaljujući kome mi možemo uopšte i da funkcinonišemo. Radi se o profesoru doktoru Branislavu Crnogorcu, predsjedniku judo saveza BiH i mom treneru. Branislav je

trener u judo klubu „Bosna“ već 40 godina. U svojoj bogatoj karijeri ima pregršt vrijednih rezultata i medalja, od kojih treba izdvojiti preko 20 evropskih odličja, 10 svjetskih i 2 olimpijske medalje sa olimpijskih igara za mlade. U najtežim i najizazovnijim danima za našu državu, Branislav je sa svojim takmičarima trenirao, putovao, takmičio se i pravio izvanredne rezultate. Nesebično je prenosio svoje znanje na nas, njegove takmičare i pomagao nam na putu ka ostvarenju naših snova i velikih rezultata.

Nadam se da će dočekati i krunu svoje karijere i da će sa nekim od nas, njegovih sportista, osvojiti prvu olimpijsku medalju za našu državu.

Branislav se više puta osvrnuo na uspjehe koji postižu njegovi sportisti, ali i na podršku institucija, govoreći: "Najviše radimo i potpuno smo posvećeni džudou tako da vjerujem da će epitet najboljeg olimpijskog sporta BiH ostati u našem vlasništvu i u narednim godinama. Ipak, neke druge zemlje bi sigurno na mnogo bolji način znale cijeniti naše rezultate. Govorim ovo iako znam da se nekima neće svidjeti, ali u BiH se na podršci možemo zahvaliti samo Ministarstvu kulture i sporta Kantona Sarajevo, dok ostali povremeno učestvuju"

LITERATURA

1. Branislav Crnogorac, Sarajevo 2012., Judo način života
2. Izet Rađo, Sarajevo 2001., Judo
3. Judoinside
<https://www.judoinside.com/>
4. Arhiva judo saveza Bosne i Hercegovine